

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll av tillståndsgivningen Uppföljning av tidigare granskning Svar på remiss från Stadsrevisionen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till revisionskontoret.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Eddie Friberg
Bitr. förvaltningschef

Sammanfattning

Revisionskontorets uppföljning av tidigare granskning (rapport 2007:01) av nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten för tillståndsgivning vid servering av alkohol visar att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden vidtagit vissa åtgärder för att förbättra skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan. Nämnden rekommenderas att fortsätta sitt arbete med att utveckla den interna kontrollen. Förvaltningen anser att tillståndsenheten uppfyller kraven på en fungerande handläggning av tillståndsärenden. De brister som finns i IT-stöd och avsaknad av aktuella riktlinjer för mutor och representation kommer att åtgärdas inom kort.

Bakgrund

Stadsrevisionen har till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för yttrande överlämnat revisionsrapporten Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll av tillståndsgivningen – Uppföljning av tidigare granskning. Remisstiden går ut 21 december 2009.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen.

Revisionsrapporten i sammanfattning

Stadsrevisionens tidigare granskning (rapport 2007:01) av nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten för tillståndsgivning vid servering av alkohol visade att skyddet avseende risk för mutor och otillbörlig påverkan kan förbättras.

Revisionskontorets uppföljning visar att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden vidtagit vissa åtgärder för att förbättra skyddet avseende risk för mutor och annan otillbörlig påverkan. Dessa är dock inte tillräckliga. Nämnden rekommenderas att fortsätta sitt arbete med att utveckla den interna kontrollen enligt följande:

- Kommunfullmäktige beslöt i februari 2009 om en ny personalpolicy och uppdrog samtidigt åt kommunstyrelsen att utfärda riktlinjer för mutor och representation. Nämnden avvaktar detta arbete innan bristerna avseende kontrollmiljön och riskbedömningar åtgärdas. Revisionskontoret anser dock att nämndens modell för riskbedömningar kan utvecklas oberoende av kommunstyrelsens riktlinjer.
- Flera av de brister som tidigare granskning visat på avseende övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder är delvis åtgärdade. Det nya IT-systemet som ska tas i bruk under hösten 2009 bedöms kunna skapa förutsättningar för att åtgärda flera av bristerna. Det är av stor vikt att dessa frågor ges hög prioritet i samband med införandet av det nya IT-systemet.
- Nämnden har tydliga rutiner för hantering av bisysslor. Vid uppföljningen konstateras dock att rutinen inte följs, då det saknas uppgifter om eventuella bisysslor inom tillståndsenheten.
- Uppföljningen visar att nämnden fortfarande inte genomför några formaliserade, systematiska eller heltäckande kontroller av enhetens handläggning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar revisionskontorets uppfattning att det är angeläget att ha en ändamålsenlig intern styrning och kontroll i handläggningen av tillståndsärenden samt att tillämpade rutiner och arbetsformer säkerställer en enhetlig och rättssäker bedömning. Det är också viktigt att säkerställa skyddet avseende mutor och annan otillbörlig påverkan. Generellt gäller vid myndighetsutövning i offentlig verksamhet att det är av största vikt att säkerställa trovärdighet och legitimitet.

Sammantaget anser förvaltningen att tillståndsenheten uppfyller kraven på en fungerande handläggning av serveringstillstånd. Inom ramen för förvaltningens kvalitetsarbete har tillståndsenheten utarbetat åtaganden och kvalitetsgarantier. Dessa följs upp i tertialrapporter och årsredovisning men också genom det interna uppföljning av verksamheten som kontinuerligt görs av biträdande förvaltningschefen. Genom denna uppföljning kontrolleras exempelvis att enhetens åtaganden om handläggningstider fullföljs. De brister som finns i IT-stöd och avsaknad av aktuella riktlinjer för mutor och representation kommer att åtgärdas inom kort.

Förvaltningen kommenterar nedan de brister revisionskontoret anger i revisionsrapporten.

Kommunfullmäktige beslöt i februari 2009 om en ny personalpolicy och uppdrog samtidigt åt kommunstyrelsen att utfärda riktlinjer för mutor och representation. Nämnden avvaktar detta arbete innan bristerna avseende kontrollmiljön och riskbedömningar åtgärdas. Revisionskontoret anser dock att nämndens modell för riskbedömningar kan utvecklas oberoende av kommunstyrelsens riktlinjer.

Förvaltningens kommentar:

Ett arbete pågår inom förvaltningen att ta fram riktlinjer för mutor och representation som är anpassade till nämndens verksamheter, däribland tillståndsenheten. Frågan är i högsta grad aktuell inom tillståndsenheten och tas kontinuerligt upp vid medarbetarsamtal och enhetsmöten. Vidare kommer ett fortsatt förebyggande arbete för att förebygga risker för korruption och otillbörlig påverkan att bedrivas inom ramen för förvaltningens intern- och verksamhetsrevision.

Tillståndsenheten planerar att informera tillståndshavare och tillståndssökande om gällande regelverk för mutor och representation i sitt nyhetsbrev Tillståndsnytt samt ha information på stadens hemsida.

Flera av de brister som tidigare granskning visat på avseende övergripande kontrollfunktioner och kontrollåtgärder är delvis åtgärdade. Det nya IT-systemet som

ska tas i bruk under hösten 2009 bedöms kunna skapa förutsättningar för att åtgärda flera av bristerna. Det är av stor vikt att dessa frågor ges hög prioritet i samband med införandet av det nya IT-systemet.

Förvaltningens kommentar:

Inom tillståndsenheten har under 2009 ett utvecklingsarbete pågått för att införa ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem som ska ersätta nuvarande IT-stöd. Förvaltningen beräknar att det nya systemet ska införas vid årsskiftet 2009/2010. Tillståndsenheten har även varit ”pilot” för stadsarkivets projekt Navet som utvecklar ett e-arkiv för staden. En e-tjänst för ansökan om serveringstillstånd har också utvecklats under 2009 och beräknas introduceras under 2010.

De brister i behörighetskontrollen revisionskontoret påtalat i tidigare granskning (rapport 2007:01) av nuvarande IT-stöd har behandlats vid kravställningen på det nya systemet och kommer att åtgärdas i det nya dokument- och ärendehanteringssystemet.

Nämnden har tydliga rutiner för hantering av bisysslor. Vid uppföljningen konstateras dock att rutinen inte följs, då det saknas uppgifter om eventuella bisysslor inom tillståndsenheten.

Förvaltningens kommentar:

En rutin ska införas som innebär att alla som arbetar inom förvaltningen årligen lämnar uppgifter om eventuella bisysslor till sin närmaste chef. Denna har sedan att bestämma eventuella bisysslors inverkan på den anställdes uppdrag. Inom förvaltningen har hittills frågan tagits upp vid medarbetarsamtal men inte hanterats formellt riktigt, dvs. den enskilde medarbetaren får skriftligen intyga uppgifter om bisysslor.

Uppföljningen visar att nämnden fortfarande inte genomför några formaliserade, systematiska eller heltäckande kontroller av enhetens handläggning

Förvaltningens kommentar:

Revisionskontoret anser att det behövs formaliserade, systematiska eller heltäckande kontroller av handläggningen i tillståndsärenden utöver den kontroll som redan görs. Förvaltningen anser dock att den interna och externa kontrollen av handläggningen är tillräcklig. Verksamheten är strikt regelstyrd och ger ett mycket begränsat utrymme för egna bedömningar. Det finns tydliga anvisningar för hur en utredning ska bedrivas, vilka handlingar som ska ingå i ärendet och hur tjänsteutlåtandet ska se ut.

Handläggarnas roll är att biträda förvaltningsledningen i ärendeberedningen till nämnden. Handläggningen granskas av enhetschefen, biträdande förvaltningschefen och de förtroendevalda samt kommuniceras med sökande. Besluten kan överklagas till förvaltningsdomstol och blir då föremål för extern granskning. Vissa ärenden av rutinmässig karaktär är dock av praktiska skäl delegerade till tjänstemän.

Alkohollagen (AL) styr ytterst bedömningen av ansökningar om serveringstillstånd och när ärenden om administrativa ingripanden/tillsynsärenden ska initieras. Statens folkhälsoinstitut (FHI) har i sin egenskap av nationell tillsynsmyndighet utvecklat anvisningar till alkohollagens bestämmelser och allmänna råd i "Handbok Alkohollagen". Handboken uppdateras kontinuerligt vartefter som rättspraxis tillkommer. FHI gör också särskilda sammanställningar av domar/utvecklad praxis. Tillståndsenheten följer noga den praxis som utvecklas. I de fall anvisningar, allmänna råd, praxis och/eller riktlinjer saknas samråder enheten med den regionala tillsynsmyndigheten länsstyrelsen och/eller den nationella tillsynsmyndigheten FHI. Tillståndsenheten har också ett mycket nära samarbete med stadens juridiska avdelning.

Förutom den interna kontrollen inom staden finns också en kontrollfunktion i länsstyrelsens tillsynsverksamhet. Länsstyrelsen i Stockholms län gör regelbundet kontroller av akterna och påtalar eventuella brister i handläggningen.

Inom det fåtal områden där det finns utrymme för egna bedömningar i handläggningen ser förvaltningen emellertid behov av ett utvecklingsarbete för att säkerställa att sökande av serveringstillstånd behandlas lika. Det är angeläget att bedriva ett internt kvalitetsutvecklingsarbete exempelvis för att klarlägga när sökande av serveringstillstånd kan anses ha visat att de kan finansiera den planerade verksamheten. Tillståndsenheten avser att vidareutveckla stöd till handläggarna för att säkerställa likabehandling av sökande.

Bilaga

Revisionsrapporten Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens interna kontroll av tillståndsgivningen – Uppföljning av tidigare granskning.